

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital, risikoforhold, godtgjørelse og informasjon fra kredittforetak

31. desember 2024 – Valdres Sparebank

INNHOLDSFORTEGNELSE

PILAR 3 – OFFENTLIGGJØRING AV INFORMASJON OM KAPITAL, RISIKOFORHOLD, GODTGJØRELSE OG INFORMASJON FRA KREDITTFORETAK	0
1. Innledning og formål med dokumentet	2
2. Konsolidering	2
2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv.....	2
2.2 Forskjeller mellom regnskapsmessig konsolidering og konsolidering etter kapitaldekningsbestemmelsene	2
3. Styring og kontroll av risiko	2
4. Informasjonsplikt for foretak som har eierinteresser i foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett	5
5. Vedlegg: Standardisert skjema for offentliggjøring av bankens nøkkeltall for kapital og likviditet.....	7

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2024 med mindre annet fremgår. Alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Tabellene gir en oversikt over datterselskaper i konsernet som er regnskapsmessig konsolidert, men ikke kapitaldekningsmessig konsolidert og hvor investeringen ikke er fratrukket i ansvarlig kapital:

Selskapets navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Forretningskontor	Type virksomhet
Valdres Eiendomskontor AS	1.800	550	100 %	Nord-Aurdal	Eiendomsmegling

Bokført verdi er angitt etter balanseverdi hos morbank.

2.2 Forskjeller mellom regnskapsmessig konsolidering og konsolidering etter kapitaldekningsbestemmelsene

Selskapets navn	Eierandel i %	Regnskapsmessig konsolidering	Kapitaldekningsmessig konsolidering
Eika Gruppen AS	0,97	Nei	Ja
Eika Boligkreditt AS	0,17	Nei	Ja
Valdres Eiendomskontor AS	100	Ja	Nei

3. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

Organisering og ansvar

En viktig forutsetning for at banken skal nå sine mål er god risikostyring. Risikostyring er sentralt i den daglige driften og i styrets arbeid.

Styret har det overordnede ansvaret for bankens virksomhetsstyring. Styret beslutter bankens risikoprofil, vedtar rammer og overordnede retningslinjer for risikostyringen. Styret overvåker at retningslinjer blir fulgt og at eksponeringer holdes innenfor vedtatte rammer.

Banksjef utøver den daglige ledelsen av banken og har det øverste ansvaret for at banken etterlever de beslutninger som styret har fattet.

Risikokontrollfunksjonen kontrollerer etterlevelsen av styrets beslutninger og utarbeider rapporter til ledelsen og styret.

Policy for virksomhets- og risikostyring er forankret og vedtatt av bankens styre og gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen i banken.

ICAAP

Det gjennomføres årlig en vurdering av risikonivå og beregning av kapitalbehov (ICAAP). Retningslinjene for ICAAP beskrives i bankens ICAAP-dokument. Bankens administrasjon forbereder dokumentet til styret. Styret foretar diskusjoner og vedtar utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester. Risiko- og revisjonsutvalget forbereder behandlingen av ICAAP i styret.

På grunn av bankens eierskap i Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS, blir bankens og selskapenes kapitaldekning konsolidert i henhold til bankens eierandeler i selskapene. Konsolidert kapitaldekning og konsolidert kapitalkrav/behov er utgangspunktet for fastsettelse av bankens kapitalmål.

Risikoberegning og vurdering av kapitalbehov blir basert på bankens regnskap og budsjett, samt krav og rammer i policydokumentene for de ulike risikoområder.

Risiko

Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiko, og hvordan banken håndterer disse.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Bankens forretningsmessige formål er først og fremst å ta imot innskudd og å låne ut penger til publikum og næringsvirksomhet med tilstrekkelig sikkerhet og fasiliteter for betalingsformidling. Kredittrisiko er derfor en inntektskilde og en strategisk risiko for banken. Kredittrisiko vil utgjøre hovedbestanden av bankens totale risiko. Kredittrisiko utgjør bankens største risiko og er den risikofaktor som binder mest kapital.

Kredittrisiko styres gjennom egne styringsdokumenter og bevilgningsreglement. Styret gjennomgår minimum årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Styret fører en moderat risikoprofil.

Markedsrisiko

Med markedsrisiko forstår risiko for tap som følge av svingninger i aksjekurser, kredittspreader, renter og valutakurser. Risiko for tap ved svingninger i aksjekurser og kredittspreader er knyttet til bankens beholdning av finansielle instrumenter, mens risiko for tap ved svingninger i valutakurser og renter både er knyttet til bankens beholdning av finansielle instrumenter og dens øvrige virksomhet.

Styring av markedsrisiko er nedfelt i bankens policy for markedsrisiko, dokumentet vedtas av styret og gir føringer for bankens samlede eksponering.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger/hendelser.

I dette inngår risikoen for at banken kan bli påført tap eller kostnader som følge av blant annet:

- IT-systemer og organisasjonen ikke kan behandle transaksjoner korrekt og på en tidsriktig måte.
- Manglende sikring av omdømme, eiendeler og ressurser mv.
- Bevisste handlinger fra egne ansatte og/eller utenforstående med sikte på å oppnå urettmessige fordeler.
- Manglende sikring av kunders eiendeler eller uaktsomhet ved forvaltning av eiendeler på vegne av andre.
- Systemtekniske og manuelle kontroller som ikke fungerer.

Bankens styring og kontroll med operasjonell risiko inngår som en viktig del av bankens arbeid i henhold til internkontrollforskriften. Som en liten bank må styring og kontrollfunksjonene i stor grad baseres på tillit og ansvar-relasjoner til de utøvende i organisasjonen. Enkle etablerte kontrollrutiner skal ha som hensikt å sikre at eventuelle hendelser og prosesser som kan påføre banken og dets kunder tapsrisiko avdekkes i tide.

Banken har i tillegg et eget policydokument for IKT, som beskriver fastsatte strategier og sikkerhetskrav for IKT-virksomheten. Dette dokumentet utgjør sammen med rutiner og instruksjoner bankens håndtering av risiko på IKT-området.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansielle økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Av bankens likviditetspolicy, som er styrebehandlet, fremgår det at banken skal ha en lav likviditetsrisiko. Bankens viktigste finansieringskilde, i tillegg til egenkapital, er innskudd fra kunder. Banken har en høy innskuddsdekning.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.

Det har blitt utført en årlig kundetilfredshetsundersøkelse som Valdres Sparebank har fått gode resultater i.

Strategisk risiko

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Bankens styring og kontroll med disse risikoområdene inngår som en viktig del av bankens arbeid i henhold til internkontrollforskriften. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll er bankens årlige vurdering av strategisk risiko og risiko knyttet til forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlag for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til den identifiserte risiko.

Etter styrets oppfatning har bankens oppnådde resultater vist at den er konkurransedyktig.

4. INFORMASJONSPLIKT FOR FORETAK SOM HAR EIERINTERESSER I FORETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT

		Beløp i tusen kroner eller prosent	
a	Overføringsrad: Samlet portefølje overført og formidlet til Eika Boligkreditt AS (bolighypoteklån) i prosent av samlede utlån til personmarkedet på bankens balanse og bolighypoteklån		7,01 %
b	Gjennomsnittlig belåningsgrad for bolighypoteklån hos Eika Boligkreditt AS		41,00 %
c	Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen		108,88 %
d	Tellende sikkerhetsmasses andel av sikkerhetsmasse totalt		99,20 %
e	Utestående garantiforpliktelse		5.000
f	Bokført verdi av hhv. obligasjoner med fortrinnsrett, aksjer, fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital og annen usikret finansiering i kredittforetaket	Obligasjoner med fortrinnsrett	110.962.274
		Aksjer	1.501.040
		Fondobligasjoner	576.465
		Ansvarlig lånekapital	779.280
g	Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonærvtaler og lignende	Senior obligasjoner	2.591.834

Garantiavtale med Eika Boligkreditt AS

Valdres Sparebank er en av eierbankene i Eika Boligkreditt AS (EBK). Banken stiller garanti for lån som kundene har i EBK. EBK har som vilkår at lånet er innenfor 75 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr. 31.12.24 lån for 157 mill. kroner hos EBK.

Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. Saksgaranti: Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern. Saksgarantien er oppad begrenset til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.

2. Tapsgaranti: Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes rettskravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og det skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankenes tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at (i) for låneporteføljer opp til 5 millioner kroner er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (ii) for låneporteføljer som overstiger 5 millioner kroner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner kroner, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK overstigende. Bankenes andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80 prosent, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80 prosent.

Rett til motregning i bankens provisjon: Bankens ansvar for saksgaranti og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert.

Likviditetsforpliktelse til og aksjonæravtale med Eika Boligkreditt

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Avtalen forplikter eierbankene seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av EBK hvis likviditetssituasjonen i foretaket skulle tilsa at det er behov for det. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN – Programme) og tilhørende swapavtaler. I løpet av 2024 er avtalen endret. I den reviderte avtalen er sekundærforpliktelsen fjernet og eierbankenes samlede primærforpliktelse begrenses slik at samlet utstedt beløp av OMF under NPA ikke kan utgjøre mer enn 20 prosent av det samlede beløpet av foretakets utstedte OMF.

I aksjonæravtalen til EBK reguleres blant annet at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette sikrer en årlig justering hvor eierandelen til en enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

5. VEDLEGG: STANDARDISERT SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV BANKENS NØKKELTALL FOR KAPITAL OG LIKVIDITET

		a			e
		31.12.2024			31.12.2023
Tilgjengelig ansvarlig kapital (beløp)					
1	Ren kjernekapital	392.282			356.875
2	Kjernekapital	394.230			358.517
3	Total ansvarlig kapital	426.856			360.733
Risikovektet beregningsgrunnlag					
4	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag	1.814.090			1.638.144
Kapitaldekning (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)					
5	Ren kjernekapitaldekning	21,62 %			21,79 %
6	Kjernekapitaldekning	21,73 %			21,89 %
7	Total kapitaldekning	23,53 %			22,02 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)					
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)	10,30 %			0,00 %
EU 7b	herav: som skal dekkes av ren kjernekapital (prosentpoeng)	5,79 %			0,00 %
EU 7c	herav: som skal dekkes av kjernekapital (prosentpoeng)	7,73 %			0,00 %
EU 7d	Samlet SREP kapitalkrav (i prosent)				8,00 %

Kombinert buffer- og totalt kapitalkrav (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)					
8	Bevaringsbuffer (i prosent)	2,50 %			2,50 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (i prosent)				
9	Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (i prosent)	2,50 %			2,50 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (i prosent)	4,50 %			4,50 %
10	Buffer for globalt systemviktige institusjoner (i prosent)				
EU 10a	Buffer for andre systemviktige institusjoner (i prosent)				
11	Kombinert bufferkrav (i prosent)	9,50 %			9,50 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (i prosent)	19,80 %			17,50 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (i prosent)	13,23 %			14,02 %
Uvektet kjernekapitalandel					
13	Sum eksponeringsmål	3.529.889			3.279.291
14	Uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	11,17 %			10,93 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av					
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent)				
EU 14b	herav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)				
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %			3,00 %

Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det				
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %		3,00 %
Likviditetsreserve (LCR)				
15	Likvide eiendeler (vektet verdi)	413.575		396.902
EU 16a	Utbetalinger (vektet verdi)	255.863		243.092
EU 16b	Innbetalinger (vektet verdi)	31.243		38.003
16	Netto utbetalinger (justert verdi)	224.620		205.088
17	Likviditetsreserve/LCR (i prosent)	184 %		194 %
Stabil finansiering (NSFR)				
18	Poster som gir stabil finansiering	2.785.956		2.610.530
19	Poster som krever stabil finansiering	1.984.453		1.858.326
20	Stabil finansiering/NSFR (i prosent)	140 %		140 %